

უკველ დღე ორშაბათს გარდა

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, მედიკიშვილის სახლში, № 43
ქანტორა რედაქციისა: მედიკიშვილის სტამბაში, შანოვის ქუჩაზე.

ხელის-მოწერა: მიიღება ქანტორაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дროაბა“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და ქრეცულს. ფასი განცხადებისა: დღეში ათობით ასობზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციკროთი—5 კაპ., პატ.რა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაანწიროს და შეამოკლოს დასაბეჭდად გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათი

ტელეგრაფები

ბრძოლის ველიდან

ბოგოტი, 13 ნოემბერს. დაწერილგებითი ამბავი პროვეცის აღების შესახებ: 10 ნოემბერს ღენ. შუვლოვის ატრიადმა დაიჭირა ერთი მთა პროვეცის პირდაპირ, აიტანა ზედ ზარბაზნები და გაამაგრა. ამ დროსვე ორხანისა და მტროპოლისაკენ გაგზავნილი იყო სხვა ჯარები იმ განზრახვით, რომ იქ შეეწუხებინა მტერა და პროვეცს არ მოშველებოდნენ. წინა დღეს, 9 ნოემბერს, ღენ. რაუზის კალონამ დაუარა თავი პროვეცზე გამაგრებულ მტერს და, 49 საათის ბრძოლის შემდეგ, 11-ს ნოემბერს მარცხნივ მიადგა მტერს, განდევნა და ერთს ალაგას შეაგროვა. ღენ. შუვლოვის ჯარიც მარჯვენა მხრიდან უშენდნენ მტერს ყოვმარებასა. ოსმალოებმა ვერ გაუძღეს ამ ნაირად ორივე მხრით მომდგარ მტერს და გაიქცნენ. სალამოს 5 საათამდინ მისდევდნენ ჩვენები ამ გაქცეულ ოსმალოს ჯარს.

12 ნოემბერს ჩვენმა ჯარმა დაიჭირა პროვეცის პოზიცია და მთელი ალაგი ლოყენამდინ ორხანის გზისაკენ.

ჩვენის მხრით 2 აფიცერი და 70 სალდათი არის დაჭრილი. ტყვეთ ავიყვანეთ 1 აფიცერი და 70 სალდათი.

33ნა, 14 ნოემბერს. („ბოლოსის“ დეპეშა). ბელგრადიდან მოვიდა ამბავი, რომ 18 ნოემბერს სერბია გამოაცხადებს თავის სრულს დამოუკიდებლობას ოსმალეთისაგან; იმ დროისათვის, როგორც ამბობენ, მილიცია და ყოველგვარი სამხედრო მასალა გაიგზავნება სერბიის სამხედროისაკენ.

ქინილამ იწერებინან, რომ ბოსნიის უსტაშებმა (აჯანყებულების მოთავეებმა) რამდენიმე ჯერ დაამარცხეს ოსმალოს ჯარებო.

ოქის აგებები

აზიის ბრძოლის ველიდან

ალექსანდრპოლი, 10 გიორგობისთვეს („დროების“ კორრესპონდენცია). აგერ ველირსეთ ჩვენ დიდ სურვილის აღსრულებას; აგერ დღეს ჩვენ ხელთ არის შარსის ციხე, რომლის ერთი გარეგანი შეხედულობა, თუ სხვა არაფერი, აშინებდა და აღონებდა არამც თუ მშვიდ მცხოვრებლებს, არამედ თვით გაწვრთნილთაც საომარ ასპარეზზედ, რომელთაც ხსენებული ციხე ამაყად და დაცინვით ვით ისტორიული გმირ-ახოვანი ბოლიათი შესცქეროდა.

მაგრამ ეს ამაყი ციხე, რომელიც 310 დიდი ზარბაზნით და საკმაო გარნიზონით იყო დაცული, დემორჩილა ჩვენს მხედრობას, რომელსაც ჰქონდა მხოლოდ 35 დიდი ციხის ასაღები ზარბაზანი.

6-ს ამ გიორგობისთვისას შუალამის შემდეგ პირველ საათზე მიადგნენ იმას რუსის ჯარები და ათის საათის შემდეგ, დილის 10 საათზე, დემორჩილა მტერს დიდის მსხვერპლით და საჩუქრით, ზემოხსენებულ ზარბაზნებით, ურიცხვი თოფ-იარაღით, ქონებით და ათი ათასი ტყვეებით!

ახლა ვეაქვს დიდი იმედი არზრუმისა და ბათუმის აღებისა. არზრუმის აღების ამბავს დღე-დღეზე უნდა მოელოდეთ, რადგან უმეტესი ნაწილი აქაურის ჩვენის ჯარისა გაემგზავრა ამ ქალაქისაკენ, რომელიც, შემდეგ შარსის დაცემისა, დეცა თვით ზნეობითა, და რადგან ამას გარდა შეჩვეული რუსებისთვის, ხოლო დამაშრეტელი თათრებისთვის ცივი ჰაერი გვიჩვენებს ჩვენთვის კეთილ დროებას.

ამბობენ, რომ შარსის მცხოვრებნი და მხედარნი საშინლად და დიდის მეცადინეობით თავს იცავდნენ ყაზარმებშიო, საიდგანაც უშენდნენ რუსებს სეტყვასავით ტყვიებსა. მაგრამ ბოლოს, როცა რუსებმა დაუწყეს ზარბაზნების სროლა იმ ყაზარმებს, მაშინ შიშის გამო—რომ არ ჩამოენგრეს მათ თავზე ეს სა-

ფარები, დაჰყარეს თოფ-იარაღი და აღვიარეს მორჩილება.

მეორე დღეს აქაურის—ალექსანდრპოლის ციხის კამენდანტი გაემგზავრა შარსისაკენ, შმაღლესის ბრძანებით, როგორც ამბობდნენ, მისთვის, პირველად, რომ მან შეადგინოს სია შარსის ციხის ზარბაზნებისა, ჯაფხანისა და სხვა ავეჯულებისა, და მეორედ, რომ იგი დაესწროს იქ იმ სხდომაზე, სადაც უნდა ყოფილიყო მსჯელობა—თუ როგორ შეაიარაღონ აღებული ციხე მტრის დასახვედრად, უკეთუ შემთხვევით, ნუ ინებოს ღმერთმა, მოხდეს ესა.

ამ ქამად, როგორც ვაეიგე, შარსის ციხის კამენდანტათ არის დანიშნული ციხის ასაღები არტილერიის უფროსი ღენერალ-მაიორი ძახანოვი, რომელსაც აქვს მინდობილობა მთავრობისაგან შესახებ პროექტების შედგენისა ახლად აღებულ ციხისათვის.

გ. ზ—ძე

„მოსკოვის უწყებებში“ დაბეჭდილია მერან შალედამ მიღებული დეპეშა, რომელიც ცოტათი უფრო დაწვრილებით გვაცნობებს შარსის აღების ამბავს:

„იერიშით მისვლა შარსის ასაღებად 30 ღვინობისათვის იყო დანიშნული; მაგრამ, კული დღეების გამო, 6 ნოემბრისათვის დანიშნეს. სამხედრო მთავრობა დიდის საიდუმლოებით მოქმედებდა. იერიშის მსვლელობა ასე იყო:

„ღენ. ლაზარევი მე-40 დღეიზიით მიადგა ჰაჭიზ-ფაშის ფორტს. ღენ. ბრაბბე ორი პოლკით მიუახლოვდა შანლი-ტაბიეს, სუფარი-ტაბიესა და შარსის ციტადელს. ამავე დროს არტანის ბრიგადა და სხვა ჯარები, რომელთაც ღენ. კომაროვი და როოპი მიუძღოდა წინ, მიადგნენ ინგლიზის ციხეს.

„ღამის ცხრის ნახევარზე სროლა დაიწყო. ბრძოლის დაწყებისათანავე მოჰკლეს ღენ. ბრაბბე. 11 საათზე ჩვენმა ჯარებმა შანლი-ტაბიე აღდეს. ამავე დროს ჩვენები შევიდნენ სუფარის ფორტში. დიდი რედუტი და ციტადელი აღრე დილით დაგემორჩილა. შემდეგ ჰაჭიზ-ფაშისა და შარადლის სიმაგრეები. რვა საათზე ავიღეთ უკანასკნელი ფორტები—ზიარეტი და არაბი.

„აი ამ დროს გაიქცა არზრუმისაკენ ორმოცი ბატალიონი ოსმალოს ჯარი-

სა. მაგრამ ჩვენმა ცხენოსანმა ჯარმა ვა-
დ უჭრა იმათ გზა და დაატყვევა.

„მაელი ციხე, თავის ზარბაზნებით და
სხვა ყველა საომარ მასალებით, სურსა-
თით, ფულით და სხვ. ჩვენს ხელშია.

„სულ 5,000 კაცამდინ იქნება ოსმა-
ლების მხრით მოკლული; ჩვენები 2,700
კაცამდინ.

„რუსის სალდათები არ სცარცვადენენ;
მათ ებრალებოდნენ დაუიარაღებელი
ხად ჩი, ქალები და ყმაწვილები.

„პარსის ალების ხელ-მძღვანელად იყო
ლენ-ადიუტ. ლორის-მელიქოვი. დ. ოს.
ქავკასიის ნამესტნიკი დაესწრო ამ ბრძო-
ლაში. ძვირას, დილის 11 საათზე, ლო-
რის მელიქოვი შევიდა პარსში.“

რუსულ გაზეთს „Голосъ“-ში (№ 270)
შემდეგი სტატიები არის დაბეჭდილი:

„პარსის ალების შემდეგ, ახლა არზ-
რუმის ალებას უნდა მოველოდეთ; იქ
ღვას ახლა ჩვენი ჯარი და პარსი დამაც
კიდევ გაუგზავნიან.

„მერე? ჩვენ არ ვიცით—არზრუმის
ალების შემდეგ რა გზას დაადგება ჩვენი
იქიური სამხედრო მთავრობა; მაგრამ ეს
კი ნამდვილია, რომ, არზრუმის დამორ-
ჩილების შემდეგ, ყველაზე პირველად
ჩვენ ბათუმს უნდა მივაქციოთ ყურად-
ღება, სადაც დღემდინ ჩვენს ჯარს სრუ-
ლიად არაფერი გაუჩივებია.

„ბათუმის დაპყრობა მარტო იმიტომ
კი არ არის ჩვენთვის საჭირო, რომ ეს
ჩინებული ნავსადგური ჩვენთვის დავი-
ნარჩუნოთ, არამედ იმისთვისაც, რომ
შემდეგ როინის მხარეს აქედამ არასო-
დეს არავითარი შიში აღარ ჰქონდეს.“

ვენის გაზეთს „Presse“-ში იწერებინან,
რომ ახლა, როდესაც რუსებსა მცირე
პზიის უმთავრესი სიმაგრე—პარსი—აი-
ლესო, უეჭველია, არზრუმის მცხოვრებ-
ლები მოითხოვენო, რომ ეს ქალაქიც
შებრძოლებლად დაუთმოთ მტერსო, რად-
გან ის ვერ გაუმაგრდება რუსის ძალას
და თუ წინააღმდეგობა გაუწია, თავის
თავს აზარალებსო.

„შენების ბაზეთის“ სტამბოლელი კორ-
რესპონდენტი იწერება: მე ნამდვილად
შევიტყე, რომ მუნთარ-ფაშა მიმედ და-
ჭრილი ყოფილა დევე-ბოინთან ბრძო-
ლის დროს; მაგრამ ამ გარემოებას უმა-
ლავენ ჯარს, რადგან ეშინიანთ, რომ
იმათზე უკუდი ზნეობითი გავლენა ექმნე-
ბაო.

ვეროპის ბრძოლის ველიდა

„ლონდონის“ გაზეთს „Daily News“-ში
8 ნოემბერს იწერებინან დიუბნაკი დამ:

„პლენოლამ გამოქვეყნო ოსმალოს
სალდათები ამბობენ, რომ ოსმან-ფაშის
ჯარს პლენოში თითო კაცს დღეში

მხოლოდ ერთი გირვანქა პური ეძლევა
საზრდოთაო დახორცს კი კვირაში მხო-
ლოდ ორი დღის განმავლობაში იძ-
ლევიანო. ამათი სიტყვით, ოსმან-ფაშას
კიდევ ერთი თვე შეუძლიან გასდლოს
პლენოში; მერე კი იძულებული იქ-
ნება ან დაემორჩილოს მტერს, დაჰყა-
როს თოფ-იარაღი და ანუ ძალით, დი-
ლის ზიანით, მოინდომოს რუსის ჯარის
გაპობა და ისე გამოსვლა ამ ქალაქი-
დამ.“

ბუშინდელს ჩვენს გაზეთში დაბეჭდი-
ლი დეპეშა გვაცნობდა, რომ ოსმან-
ფაშასთან ჩვენებს მოლაპარაკება დაუწყ-
ყათ თოფ-იარაღის დაყრახე და პლენ-
ნოს დათმობაზე. ოსმან-ფაშა თხოუ-
ლობს, რომ იმის რეგულიარულ ჯარს
(ნიზამს) უფლება მიეცეს, რომ თოფ-
იარაღის დაუყრელად გავიდეს პლენო-
დამ. ჩვენი აქაური ჯარების მთავარ-
სარდლი კი მარტო აფიცრებს აძლევს
ამ უფლებას.

ჩვენი მმართველობის ოფიციალურად
გამოცხადებულის ანგარიშით, ორთავე
ბრძოლის ველზე—დუნაიზე და ჩვენკენ,
რუსების მხრით სულ 67,303 კაცი არის
მოკლულ-დაჭრილი ამ ნოემბრის 2-მდინ.

„რეიტერის სააგენტო“ გვაცნობებს 2
ნოემბერს სტამბოლში მიღებულ შემ-
დეგ დეპეშას:

„მრთი ატრიადი რუსის ჯარისა მიაღ-
და მტროპოლის ქედს, რომელიც ოსმა-
ლოებს გამაგრებული აქვს (ორხანიცა
და პლენოს შუა). ოსმალოს ჯარი
მოულოდნელად დაეცა რუსებს, დაამარ-
ცხა ისინი და იძულებული გახდა, რომ
უკან დაბრუნებულიყვნენ. რუსების მხრით
ამ შეტაკების დროს 150 კაცია მოკ-
ლული და ორი ამდენიც დაჭრილი.“

ბუშინდელმა ბოგოტიდამ მიღებულმა
დეპეშამ, სხვათა შორის, ისიც გვაცნო-
ბა, რომ ეს მტროპოლი ჩვენს ჯარებს
აულიათ.

ზრანცუზული გაზეთის „Le Temps“-
ის სტამბოლელი კორრესპონდენტი იწე-
რება ამ გაზეთში 2 ნოემბერს:

„სტამბოლში ძალიან აღელვებულია
ხალხი. ბრძოლის ველიდამ უკუდი ამბე-
ბი მოდის. ახლანდელი ხონთქრის მო-
წინააღმდეგე პარტია სარგებლობს ამით
და იმედოვნებს, რომ ისევე მურადს აი-
ყვანებენ ტახტზე, რადგან, როგორც
ნამდვილად ისმის, ამ ქამად ის სრულე-
ბით განთივისუფლდა თავის ავთიმყო-
ფობისაგან.“

ამავე გაზეთის მეორე კორრესპონ-
დენტი პლენოლამ იწერება, რომ აქ
დღე-დღეზე მოვიდნარო, რომ ოსმან-
ფაშა რუსის ჯარის გაპობასა და სოჭის

გზისაკენ წასვლას მოინდომებსო; მაგრამ
ეს ცდა ოსმან-ფაშას ითვალ არ დაუჯ-
დება; რადგან რუსები და რუმინები ყო-
ველის მხრით მაგრად შემორტყმული
არიან პლენოს გარშემოვო.

სამართველო

დღიური.

* * ჩვენ შევიტყეთ, რომ ოფილისის
საზოგადო ბიბლიოთეკისა და მუზეუმის
ზედამხედველს უფ. რადდეს ხევესურების
ისტორია და ცხოვრება აუწერია ნემე-
ცურს ენაზედ და სამზღვარ ვარეთ გა-
უგზავნია დასაბეჭდათ.

* * ჩვენ შევიტყეთ, რომ ამას წინათ
ერთი ჩვენი ქალაქის ვაჭარი ამომჭრელი
(რესჩიკი), სახელად მოსებ დავიდოვი, და-
კარგულა სადღაც და დღესაც არა სჩანსო.

* * ნეტავი ვიცოდეთ—ღვას რომე-
ლიმე წვერი ჩვენი ქალაქის მამგობისა
ანუ ჩჩვეისა შუკიაში, თუ არა? თუ
ღვას, ვთხოვთ, ერთი გაიაროს ნიკოლა-
ვეის ქუჩაზე და დარწმუნდეს—რა მდგო-
მარეობაშია ერთი ნაწილი ამ ქუჩისა.
ჩვენ გახლდით ამ დღეებში ამ ქუჩაზე
და იეთს გუბეს და ტალახს მივაღვით,
რომ ფაიტონმა უარი სთქვა, არ შემო-
ძლიან გავიაროვო! მართლაც ისეთი
ღრმა ტლამპოა, რომ ცხენებს გაუძნელ-
დებათ ფაიტონის გატანა.

როგორც შევიტყეთ, ამ ქუჩის იქით-
აქეთ ნაპირებზე ისეთს პირებს აქვთ მა-
მული და სახლები, (სხვათა შორის, მი-
რზოვს), რომელთაც ძალიან ადვილად
შეუძლიანთ ფულის გადახდა, ოღონდ ქა-
ლაქმა კი ითავოს გზის გაკეთება.

* * ამ დღეებში მოგვივიდა ჩვენ გრძე-
ლი წერილი იმის თაობაზე—თუროგო-
რი წესები ჰსუფევეს ზორის სამასწავლებ-
ლო ინსტიტუტში. პედაგოგიურის მხრით
ამ სასწავლებელს არ ემდურნიან. მაგრამ,
მაგიერად, სასწავლებელსი პანსიონში კი
შაგირდებს შიშილით ფერდები ერთმა-
ნეთზე აქვთ თურმე მიკრული.

„ისეთ ნაძრად არიან შაგირდები და-
მშეული, რომ სიბის ქვას რო დაინახვენ,
პური გონიანთ და მივარდებიანო!“ ასე
ამბობს ჩვენი კორრესპონდენტი.

იქნება ეს ერთობ გაზვიადებული შე-
დირება იყო; მაგრამ ალბათ მართლა
შაგირდები სარჩოს ნაკლებობას გრძნო-
ბენ, თორემ ასე არ იჩივლებდნენ.

„დროების“ კორრესპონდენცია

თელავში, 8 ნოემბერს. ამ ომიანობის
გამო, აქაური ვაჭრები (ჩარჩები), რომ-

ლებიც პირათ ანგელოზათ გეჩვენებთან და შიგნით ეშმაკნი და მელეები არიან, ცდილობენ, რომ ყველაფრის მახანდამ აიწიოს და საწყალი ხალხი დედამიწასთან გასწორდეს. თუ თითონ, თუ იმათი აგენტები დადიან სოფლებში და პურს ყიდულობენ, რომ ძვირათ გაყიდონ.

წელს ძახეთში ამოდენა პური მოვიდა, რომ, მგონი, ხუთი წელიწადი ეყოფა მთელ საქართველოს და რომ ახალში კოდი ექვს აბაზათ იყო სოფლებში, ესლა სასწორზე ფუთი მანეთ და ორ შაურათ ისყიდებოდა მაგათი შნოთი. აი როგორ იღუპება საწყალი ხალხი. არ ვიცით—რას აკეთებს ჩვენი ადგილობრივი მთავრობა!

მე რას ვამბობ? არა თუ პური, არამედ სუყველაფერი ძვირია. რაც თელავში წინათ გადასაყრელი იყო, ახლა ფასი აქვს. თუნც ექვს შაურთან ღვინოში უნდა ესლა მისცე მანეთი; სპიჩკა კარობკა 5 კაპეიკი, ნაეთი აბაზი, ისიც წყალ-ნარევი, —სალამომდინ რომ მუგუზალი ზედ გეჭიროს, არ ეკიდება; ჯანი გავარდეთ, ძვირათ გაყიდონ, ეგ უსინი-დისობა რალა არის, რომ ნაეთში წყალს ურევენ!

თელავის სომხის შკოლებისას ამბობენ, ახლა კარგათ მიდისო, რადგან ახლა სწავლა იქ ამერიკულ მეთოდზედ არისო. რუსულ ენას ვაქებშიაც და ქალეზშიაც ქალი ასწავლის, თუმცა პედაგოგის სუნიც არ უნახავს; მაგრამ თელავში ყოველისფერი შესაძლებელია.

თუმცა სომხის შკოლა პაპნიტლების საკუთრება არ არის, მაგრამ მემკვიდრეები კი ესენი არიან. მემკვიდრეები რომ არ იყენენ, მაშ რა ნება ჰქონდათ, რომ შკოლის ვენახი, მდებარე თელავში, თავის სახელით სხვას აჩუქეს? ლამის მაკ-მაპონი გამოცვალონ და ესენი ვერ გამოცვალეს თელაველებმა.

ამბობენ, რომ ქალის შკოლაში შაგირდები კლასებში სიცივით კანკალობენო, ასე რომ ძალა-დატანებულ ყოფილან მუდამ დილით შაგირდებმა შინიდან თითო შეშა აიღონ და წაიღონ შკოლაში, რომ სიცივით არ დაინოცნენ. მაგებიც ამავე სიბედნიერეში არიან.

ღალესტნის არეულობისა გამო, საცხენისის შკოლა, რომელზედაც ხაზინას 14,000 მანეთზედ მეტი ხარჯი აქვს, შეუერთებიათ ღროებით თელავის უფლის შკოლასთან. ჩვენის აზრით, ურიგო არ იქნება, რომ ეგ შკოლა სამუდამოთ შეერთდეს და გაიღოს ერთი კარგი შკოლა თავის პანსიონით თელავში. თელავის შკოლას ეძლევა წელიწადში, ვგონებ, 4,000 მანეთი; მა-

შასადამე საცხენისისაც თუ შეუერთდეს, მაშინ ექნება 18,000 მანეთი, რომლითაც შეიძლება ერთი კარგი შკოლის გაღება. შლა თელავში სამი ვაქების შკოლა არის, უმჯობესია ერთი იყოს და კარგი.

ის საცხენისის შკოლის მასწავლებლები რომ ესლა ცუდათ დადიან, ახალი შტატისთვის საკმაო იქნებოდა.

ღასასრულ უნდა მოგახსენოთ, უფ. რედაქტორო, რომ ამ მოკლე ხანში ძრიელ გეგვიანდება ფორტა. არ ვიცით: მიზეზი ამინდია, თუ ახალი ფორდიაჩიკები. აქამდისინ ორშაბათობით მოდიოდა, ესლა სამშაბათ საღამოზედ მოდის. ეს გარემოება ძრიელ გეწუხებს, რადგან ესლა ყველა ჩვენგანი მოუთმენლათ მოელის ახალ ამბებს.

ღობემძვრალიძე

წირილი რედაქტორთან

უფ. რედაქტორო? თქვენ პატივცემულ გაზეთ „ღროების“ №168, „ღლიურის“ განყოფილებაში, მე წავიკითხე ახალ-სენაკის კორრესპონდენტისაგან გამოგზავნილი წერილი, რომელშიაც აწერილია ორი შემთხვევა: ერთი სენაკის უფლის სოფ. მეს მცხოვრების მღვდელის აღამიას თაობაზედა ს.მეორე თელავის გლეხის ტოჩი ჯოჯუასაგან თავისი ცოლის წვალეზაზე.

პირველზე, რადგანაც დაწერილებით ამბავი არა მაქვს გაგებულის, ამიტომ არას ვამბობ, მისს მეტს, რომ მღვდელი აღამია, რომელიც, კორრესპონდენტის სიტყვით, შეურაცხყოფილი ქმრის ხელით, მგონი, მოკვდაო, ამ ქამათ ცოცხალია.

რაც შეეხება გლეხი ტოჩი ჯოჯუასაგან თავის ცოლის წვალეზას, უმორჩილესად გთხოვთ, უფ. რედაქტორო, ამის შესახებ სიმართლის აღსადგენათ მომცეთ ორიოდ სიტყვის ნება თქვენს საპატიო გაზეთ „ღროების“ ფურცელზე, საიდანაც დაინახავს მკითხველი, თუ რამდენ ჭეშმარიტებით ღალადებს უფ. ახალ-სენაკელი კორრესპონდენტი:

ა). მღვდელი ტოჩი ჯოჯუა გახლავს ეპარქიის კაცი, რომელსაც ცოტა არ იყვეს ესმის ავ-კარგი და თუნდაც დიდ დანაშაულათაც ეცნო ცოლო; მაინც არ მიაყენებდა ამ ნაირ მხეტურ სასჯელს. (სამი დღე და ღამე უსმელ-უჭმელი ხეზე ჰყვანდა მიკრულიო).

ბ). ჯოჯუას ჰყავს ცოლათ თავის ახლო მეზობელის ქალი, რომელსაც სიყვარულიდან იცნობდა და რომელთაც სამი წელიწადია, რაც პატიოსნური ცოლ-ქმრობითის სიყვარულით სცხოვ-

რებს; ყველა ნაცნობე იმის ცოლისა დარწმუნებული ვარუფ რომ ქმრისაგან ვმ ნაირ სასჯელს არასოდეს არ დაიმსახურებს.

ბ). ჯოჯუა სახლობს თელავის რკინის გზის სტანციადამ 1/4 ვერსზე; ირგლივ სახლობენ ბევრი მეზობლები. იმის სახლიდან მეექვსე საქვზე სახელმწიფო დამბის გზა გადის და თუ ჯოჯუას თავის ცოლი სამი დღე და ღამე ხეზე აკრული ჰყოლოდა უსმელ-უჭმელათ, უეჭველია, ჩვენც შევიტყობდით და ამ გვარ წვალეზას აღამიანისას არ მოვითმენდით.

ღ). ძორრესპონდენტი ამბობს: „ქალი გაიქცა, ესლაც არ ვიცით სადაო.“ მე შემიძლია დავარწმუნო ის, რომ როგორც ყოველთვის, ამ ქამათაც ისრე პატიოსნათ ემსახურება ეს დედაკაცი თავის ოჯახს*).

იავარ მახარაძე

ახალ-სენაკი, 3 ნოემბერი.

ნარევი

შემდეგი ამბავი წავიკითხეთ ჩვენ ერთს ფრანცუზულს გაზეთში:

„ამ რამდენიმე წლის წინათ ერთი 8—9 წლის ყმაწვილი ჩამოვარდა ერთ-ერთი სახლის სახურავიდან და თუმცა ცოცხალი გადარჩა, მაგრამ ისეთ ნაირად შეირყა, რომ ენა დაეზა და დამუნჯდა.“

„სამი წლის შემდეგ ეს ყმაწვილი ერთ მეპურესთან დადგა მოჯამაგორეთ, რომელსაც თავის მეცადინეობითა და პატიოსნებით ისე შეაყვარა თავი, რომ მეპურემ ყოველი ღონის-ძიება იხმარა, რომ ეს საწყალი მუნჯი როგორმე გაეთავისუფლებინა სიმუნჯისაგან; მაგრამ ვერა უშველარა. ბოლოს ეს საშუალება სცადა:“

„მთხელ ღამე, როდესაც ყმაწვილს ეძინა, მეფურემ მიაკრა ის ხელებით ლოგინზე, თან დიდი ცეცხლი გააჩაღა ფურნეში და დაიწყო ყვირილი:“

„—პოქნა, მიშველეთ! ცეცხლი, ცეცხლი!“

„თან ყმაწვილს ჰკრა ხელი და გამოაღვიძა. იმას უნდოდა წამომხტარიყო ლოგინიდან, მაგრამ როცა ხედავს, რომ დაკრულია, შიში ემატება.“

„ბოლოს უეცრად წამოიძახებს:“

„—მიშველეთ, ვიწვი!“

„ამის შემდეგ ყმაწვილს პირიდან სისხლი წამოუვიდა და მუნჯობისაგან განთავისუფდა...“

* *

შრანცუზულს გაზეთებში დაბეჭდილია ოფიციალური ანგარიში საფრანგეთის ხალხის აღრიცხვისა, რომელიც 1876 წელს მოუხდენიათ. ამ ანგარიშებამ სჩანს, რომ 1876 წელს საფრანგეთში ითვლებოდა: 362 მაზრა (districts), 2,863 კანტონი, 36,056 სოფლის საზოგადოება და 36,905,788 მილიონი სული მცხოვრებო ორთავე სქებისა.

*) ამ წერილის პასუხს მოგვლით ჩვენ იმ ჩვენს შემთხვევით კორრესპონდენტისაგან, რომელმანც ზემოხსენებული ამბავი გვაცნობა. რედ.

